

HOOG & BREED

NIEUWSBRIEF VAN DE VERENIGING VAN STEIGER-, HOOGWERK- EN BETONBEKISTINGBEDRIJVEN [VSB]

INSPECTIEMODULES
ARBEIDSINSPECTIE BETON-
BEKISTINGEN
[ZIE PAG. 4]

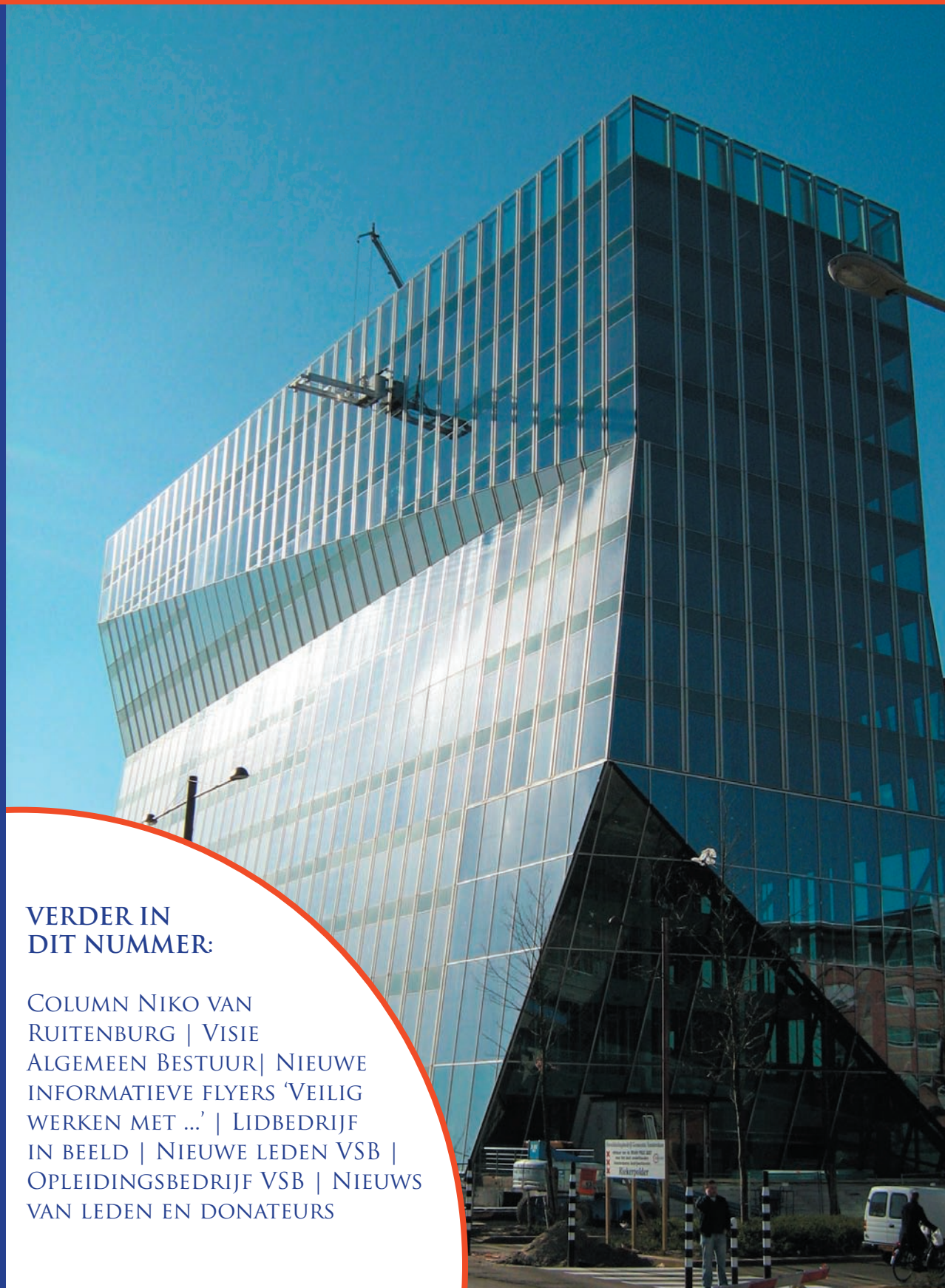
UITKOMSTEN ARBEIDSINSPECTIE
ONDERSTREPEN NOODZAAK
RICHTLIJN STEIGERS
[ZIE PAG. 5]

VSB-FORUMDISCUSSIE:
ROLSTEIGERS
[ZIE PAG. 6 T/M 10]

UITGAVE 3 - AUGUSTUS 2010

VERDER IN DIT NUMMER:

COLUMN NIKO VAN
RUITENBURG | VISIE
ALGEMEEN BESTUUR | NIEUWE
INFORMATIEVE FLYERS 'VEILIG
WERKEN MET ...' | LIDBEDRIJF
IN BEELD | NIEUWE LEDEN VSB |
OPLEIDINGSBEDRIJF VSB | NIEUWS
VAN LEDEN EN DONATEURS

Veilig werken centraal

In deze Hoog & Breed stellen wij het nieuwe Algemeen Bestuur aan u voor. Met frisse energie en ambitie zullen zij de komende jaren - met de leden van de VSB - de koers bepalen. Dat er nog veel werk te verrichten is, kunt u lezen in de visie van het Algemeen Bestuur.

Ook veiligheid komt wederom ruim aan bod. Tijdens een informatiebijeenkomst presenteerde de Arbeidsinspectie de cijfers naar aanleiding van de inspectieacties van steigers. Deze cijfers vind u verderop in dit blad. Maar ook de komst van een Richtlijn Betonbekistingen en Ondersteuningsconstructies zal niet lang meer op zich wachten. Voorlopend op deze richtlijn heeft de VSB, samen met de Komat en de Arbeidsinspectie, de inspectiemodules 'Betonbekisting Montage' en 'Betonbekisting Uitvoering en Gebruik' opgezet. Maar ook de flyerreeks 'Veilig werken met....' is uitgebreid met nieuwe onderwerpen.

Tevens spraken leden van de VSB zich tijdens de inmiddels bekende VSB forumdiscussie uit over rolsteigers. Begin dit jaar presenteerde de Arbeidsinspectie de resultaten van een blikseminspectieactie naar het veilig gebruik van rolsteigers. Op de 342 bouwlocaties die in twee weken tijd werden bezocht, legden de inspecteurs ruim tweehonderd keer het werk stil. Reden genoeg om het veilig gebruik van rolsteigers centraal te stellen tijdens een VSB-forumdiscussie. De bijeenkomst werd in juni verslagen in BouwTotaal en kunt u vinden in deze editie van de Hoog & Breed. Uiteraard kunt u van onze leden en donateurs ook weer het nodige nieuws verwachten.

Ik wens u veel leesplezier.

Niko van Ruitenburg
Voorzitter PR-commissie

VSB verwelkomt nieuwe leden VSB

Tijdens de ledenvergadering van 27 mei jl. zijn HDV Steigerbouw B.V. en Hendriks stalen bekistingstechniek B.V. officieel toegetreden tot de VSB. Traditioneel ontvangen nieuwe leden uit handen van de VSB-voorzitter het certificaat Waarborgregeling en het VSB-ledenbord. VSB-voorzitter Jan ten Doeschate reikte deze op de voorjaarsvergadering uit aan Wybe Smit van Hendriks stalen bekistingstechniek (zie foto).

HDV Steigerbouw kon deze helaas niet tijdens de VSB-voorjaarsvergadering in ontvangst nemen. HDV Steigerbouw bestaat sinds 1996 en is een specialist op het gebied van steigerbouw, overbrugging en afscherming in de regio Zeeland. Het bedrijf is gespecialiseerd in nieuwbouw, renovatie, restauratie, scheepsbouw en industrie.

Hendriks stalen bekistingstechniek is al 40 jaar specialist op het gebied van stalen bekistingen en biedt een breed scala aan diensten aan. Van advies, ontwerp en productie tot aan transport, montage, onderhoud en after-sales op het gebied van wand-, tunnel- en speciaalbekisting en beveiliging.

Ook de volgende bedrijven zijn inmiddels toegetreden tot de VSB: ASC B.V., Kaefer Nederland B.V., Tractel Benelux B.V. en Madema Steigerwerken B.V. Zij worden tijdens de Algemene Ledenvergadering in november dit jaar officieel voorgesteld aan de VSB-leden.

Visie Algemeen Bestuur VSB

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 27 mei jl. presenteerde het nieuwe Algemeen Bestuur van de VSB zich. De bestuurswisselingen bij de VSB gaan vergezeld met nieuwe plannen. Voorzitter Jan ten Doeschate (Harsco Infrastructure Industrial Services) sprak voorafgaande aan de Algemene Ledenvergadering namens het Algemeen Bestuur de ambities uit voor de komende periode.

“Ik presenteer u een nieuw VSB-bestuur, dat de komende drie jaar deze enerverende vereniging mag begeleiden. In deze woelige en onzekere tijden weet je namelijk maar nooit hoe de wereld - en in kleiner verband ónze wereld - er over enige tijd uit zal zien. Want zijn de grote institutionele beleggers langzaam uit het dal aan het kruipen en praat men alweer over groei van de economie, blijkbaar is vergeten dat hun beleid de rest van de wereld, althans onze wereld, in een aanzienlijke puinhoop achter heeft gelaten. Ik verbaas me de laatste tijd vaak hoe ongegeneerd men voorbij gaat aan het feit dat de bouw voor een groot deel in een gat is gegleden en daar nog ligt bij te komen van de smak alvorens weer op te krabbelen en uit het dal te klauteren. En al die tijd hebben wij een groot deel van onze materialen werkeloos thuis staan, voor sommigen van ons een molensteen om onze nek. Ook de industrie is zijn wonden aan het likken en gebruikt ons als het noodzakelijke verband daartoe. En verband heeft dan ineens niets verzorgends, het openbaart zich als tot met het mes op de keel afgedwongen kortingen van 10 tot 15 %, daar waar de marges al erg dun waren. Het vervelende is dat deze zaken nog ettelijke jaren doordreunen en als we niet oppassen bij ons etterende zweren gaan veroorzaken. Het is een eer uw bestuur te mogen zijn tegen deze achtergronden en dat brengt me dan meteen bij ons eerste beleidsmatige speerpunt:

Veiligheid

Ons werkterrein is onlosmakelijk verbonden met veiligheid, in onze producten en diensten. We dienen een leer- en evaluatieproces op te starten zodat we van de fouten in de branches kunnen leren. Is er ergens iemand van een steiger gevallen, dan moeten we dat willen weten, wat was hiervan de oorzaak, hoe dat is gekomen, want tenslotte kan het bij onze steiger morgen weer gebeuren. (...)

Waardering

De waardering van ons vak en onze services te vergroten, het imago verder op te vijzelen, het is toch een gotspe dat grote industriële opdrachtgevers op dit moment de ‘Richtlijn Steigers’ ter discussie stellen vanuit het oogpunt extra kosten. Dat soort gedrag moet te vuur en te zwaard worden bestreden met alle middelen die ons ten dienste staan.(...)

Het nieuwe Algemeen Bestuur van de VSB. V.l.n.r. René van Zutven (PERI), Jan ten Doeschate (Harsco Infrastructure) en Frank Klessens (Alimak Hek).

Scholing en onderricht

Een verdere uitbouw van het scholingsprogramma, want scholing van jeugd is onze toekomst. (...)

Rechtspositie

Ook onze rechtspositie in de vorm van algemene leveringsvoorwaarden en welke geldig zijn, moet verbeteren. Wie heeft het hier niet meegemaakt dat - met name buitenlandse opdrachtgevers - steeds maar weer onder betalingen van correcte rechtschappen facturen uitkomen omdat er iets niet goed of niet duidelijk in het onderhavige contract was beschreven? Een complete herziening van de algemene leveringsvoorwaarden van de VSB, staat dit jaar dan ook op het programma.

Samenwerking

We zijn al lid van de Union der Europäischen Gerüstbaubetrieben, de Europese vereniging van steigerbouwbedrijven. We zoeken in de hoogwerker- en bekistingbranche naar soortgelijke Europese verbanden waar kennisuitwisselingstrajecten mee kunnen worden opgestart. Maar ook in Nederland zullen we wat inniger contact zoeken met clubs als de VIB, VOMI, etc.

Communicatie

Communicatie blijft een erg belangrijk hoofdstuk, zowel intern gericht als extern. We hebben een goede en actieve PR-commissie, een goedbezochte website, een mooi clubblad, een serie informatieve flyers over het veilig werken met hoogwerkers, rolsteigers, hefsteigers, bouwliften en hangbruggen. We zijn actief in diverse presentaties, lezingen en deelnames aan beurzen en evenementen zoals bijvoorbeeld de Steigerbouwwedstrijden en de BetonVakdagen.

Beleidsplan

Dit alles zullen we nog nader gaan uitwerken en in een nieuw beleidsplan 2015 en aan u presenteren in de

najaarsvergadering in november, waarna u uw visie erop kenbaar kunt maken. Ik moedig u aan dit wat eerder te doen, dan kunnen wij uw ideeën opnemen in het concept voor dit najaar.

De Markt

We leven momenteel in een kopersmarkt, die schijnbaar de normale economische principes vergeten zijn. Uit mijn economische opleiding herinner ik nog heel helder dat één van de gronden van voortbestaan van een bedrijfstak is dat winst wordt omgezet in nieuwe investeringen. Investeringen waar opdrachtgevers op zitten te wachten, want die investeringen zullen leiden tot betere en efficiëntere producten. En die vernieuwende producten en ook aanverwante services zullen weer leiden tot lagere kosten. Dus als opdrachtgevers willen bezuinigen dan dient dat mijns inziens over efficiency en kostenbesparingen te gaan, over sneller, slimmer, efficiënter inzet van mensen en middelen. Mij bekruipt toch het angstige gevoel dat vanuit verkeerde motieven het prijsniveau vaak de sluitsteen is om een opdracht te krijgen. Waarbij zelfs de opdrachtgever weet dat het voor die prijs feitelijk niet meer mogelijk is om op een gedegen en veilige wijze de werkzaamheden uit te voeren. Vele van onze opdrachtgevers prediken veiligheid, maar acteren prijs. Ik zie hier een taak van een branchevereniging om de markt ervan te overtuigen dat veiligheid toegevoegde waarde heeft. Dat richtlijnen, A-bladen en flyers ten aanzien van het veilig werken met arbeidsmiddelen niet zijn gemaakt om kosten toe te voegen, maar om eenduidige regelgeving en gebruik van onze producten te bevorderen. En bovenal het voorkomen van incidenten en uiteindelijk kostenbesparing wanneer

iedereen hetzelfde veiligheidsniveau hanteert. Hetzelfde geldt voor de toestroom van buitenlandse bedrijven, die zich niet houden aan de in ons land gebruikelijke standaarden, zoals de Richtlijn Steigers, de algemene veiligheidsvoorzieningen, de met elkaar afgesproken en in CAO's geregelde minimumlonen. Onze opdrachtgevers (ook de grotere), de wetgevers, de aannemers, maar ook de vakbonden accepteren dat buitenlandse werknemers verblijvend in kleine tijdelijke accommodaties, vlak bij het werk, tegen een veel lager dan het afgesproken minimum CAO-loon, veel meer (onveilige) uren op het werk maken dan wettelijk is toegestaan en confronteren ons dan met de prijsconsequenties daarvan. Onder het motto, ze verdienen hier toch zo veel meer dan dat ze ooit in eigen land zouden kunnen verdienen, wordt de zaak vergoelijkt. De oplossing daarvoor vinden we hier niet vandaag, maar het is onze taak als vereniging hier in het maatschappelijk verkeer rumoer over te maken, want dit zijn op de keper beschouwd toestanden die we voor derdewereldlanden bestempelen. (...)

De markt komt er weer, daar ben ik van overtuigd, en dan moet u nog de middelen hebben om die te kunnen bedienen. Als u een aantal jaar zonder noemenswaardige cijfers heeft gewerkt, zal geen investeerder nog in onze branche geïnteresseerd zijn. Dan gaat die wellicht goed gevulde beker ons voorbij. Dat zou zonde zijn, maar dat hebben we ons dan wel zelf aangedaan door nu zo onverstandig te acteren.

Ik wens u allen veel wijsheid in de nabije toekomst.”

Jan ten Doeschate voorzitter VSB

Inspectiemodules Arbeidsinspectie betonbekistingen

In 2010 zal de Arbeidsinspectie speciaal haar aandacht richten op wand-, tunnel- en vloerbekistingen, ondersteuningsconstructies en breedplaatvloeren. Veiligheid en veiligheidsmaatregelen spelen daarbij de hoofdrol. In de afgelopen periode hebben de VSB sectie Betonbekistingen en de Komat (Bouwend Nederland) met de Arbeidsinspectie hard gewerkt aan het tot stand komen van twee inspectiemodules. De module 'Betonbekisting Montage' en de module 'Betonbekisting Uitvoering en Gebruik'. In overleg met de Arbeidsinspectie zijn de inspectiemodules vrij beschikbaar, immers hebben alle betrokken partijen één doel voor ogen: een kwalitatief goed (bouw)resultaat te realiseren op een zo veilig mogelijke manier. De modules kunt u downloaden van de website www.vsb-online.nl.

Op het terrein van Fundeon organiseerden de VSB en de Komat op 27 april jl. workshops om de betrokken inspecteurs te informeren over de materie. In de buitenopstellingen van de VSB-leden konden zij direct zien op welke wijze veilig werken kan worden vormgegeven.

Informatiemiddag VSB: Uitkomsten Arbeidsinspectie onderstrepen noodzaak Richtlijn Steigers

Op donderdag 15 april 2010 werd in de Evenementenhal Gorinchem door de VSB een informatiemiddag gehouden met als thema 'Inspectieacties 2009 en Richtlijn Steigers'. De bijeenkomst werd door ongeveer 50 leden van de VSB bezocht.

Tijdens de bijeenkomst werden presentaties gegeven door Jan Boer namens de Arbeidsinspectie en Hans van Leeuwen namens de VSB/KOMAT. Beiden presentaties kunt u vinden op www.vsb-online.nl.

75% van de steigers voldoet niet

Dat bleek uit de cijfers die de Arbeidsinspectie presenteerde, naar aanleiding van de inspectieacties die zij uitvoerde naar steigers in de periode van 1 mei tot en met 31 december 2009. Bij de 594 bouwwerken die de Arbeidsinspectie bezocht, was er sprake van maar liefst 900 ingrepen (waarvan onder andere 149 stilleggingen, 36 boetes en 677 waarschuwingen).

RESULTATEN

PROJECT STEIGERS

TOEGEPASTE HANDHAVINGSINSTRUMENTEN

	STILLEG	BOETE	WAARS	DIVERS	TOTAAL
VEILIGHEID	79	24	197	17	317
STEIGERS (Algemeen)	10	-	37	2	49
STEIGERS (Belasting)	41	3	189	5	238
STEIGERS (Vloeren)	2	-	29	3	34
STEIGERS (toezicht)	8	-	88	6	102
DIVERSEN	7	3	22	3	35
V&G ORGANISATIE	2	6	115	2	125
TOTAAL	149	36	677	38	900

Naast de resultaten van de steigerinspectieacties ging Boer in op de uitkomsten van het TNO-onderzoek naar ongevallen met steigers. Gemiddeld gebeuren er zo'n 350 ongevallen per jaar met steigers die gemeld worden aan de Arbeidsinspectie, circa 50 meldingen worden onderzocht. Het grootste deel van de slachtoffers was tijdens het ongeval aan het werk op een steiger (62%). Het monteren en demonteren (20%) en het beklimmen en afdalen (17%) van de steiger waren ook vaak voorkomende activiteiten. De grootste directe oorzaak was terug te voeren op de gebruiker (slachtoffer of een collega). Dit was in maar liefst 78% van de gevallen de oorzaak. De sterkte en de stabiliteit van de steiger was in respectievelijk 13% en 9% van de gevallen de directe oorzaak. Hieruit concludeerde de Arbeidsinspectie dat er nog genoeg werk aan de winkel is voor steigerbouwend Nederland. De nood voor het hanteren van de Richtlijn Steigers is daarmee hoog.

Ook na deze steigerinspectieacties zal de veiligheid van steigers een belangrijk aandachtspunt blijven voor de Arbeidsinspectie. Boer benadrukte in zijn presentatie dat de Arbeidsinspectie in het bijzonder aandacht heeft voor de volgende onderdelen:

- Hoge (>12 meter) en complexe steigers
- Collectieve beveiliging (voorloopleuning)
- Schouderbescherming
- Aansluiting van de steiger met de bouwlift (bouwlifttekjes)
- V&G

Hij gaf hierbij aan dat als je de Richtlijn Steigers hanteert, dat je aan de wet voldoet.

Update Richtlijn Steigers

Ook werd tijdens de informatiemiddag de update gepresenteerd van de Richtlijn Steigers die deze zomer gerealiseerd zal worden. Hierin kwamen onder andere wijzigingen, verbeteringen en veelgestelde vragen aan bod. De onderwerpen die aan revisie onderworpen zijn:

- Vloerbelasting metselsteiger
- Windbelasting
- Dakrandoverkapping
- Verankeringen
- Afstand tot gevel
- Complexiteit standaardconfiguraties
- Opleidingen en bevoegdheden
- Scafftags
- Rekenen / SCIA

Abonnees van de Richtlijn Steigers krijgen automatisch bericht wanneer de richtlijn is aangepast en kunnen de aangepaste pagina's printen vanaf het besloten deel van de website www.richtlijnsteigers.nl. De nieuwe druk zal in augustus verkrijgbaar zijn.

VSB-forumdiscussie

Opbouw en gebruik rolsteigers: “Gezond verstand, kennis en kunde én controle eerste vereisten”

Het is nog geen halfjaar geleden dat de Arbeidsinspectie de resultaten van een bliksemactie in de binnensteden presenteerde waarbij het veilig gebruik van rolsteigers centraal stond. In twee weken tijd legden de inspecteurs ruim tweehonderd keer het werk stil; soms ging het om meerdere stilleggingen per locatie. Daarnaast werden ruim dertig boetes en meer dan tweehonderd waarschuwingen uitgedeeld. Een droevig resultaat als bedacht wordt dat er slechts 342 kleine bouwlocaties werden gecontroleerd. Reden genoeg om het veilig gebruik van rolsteigers centraal te stellen tijdens een VSB-forumdiscussie.

Kenmerken rolsteiger

Als het om veilig werken op hoogte gaat, kan de schilder, dakdekker, installateur of andere bouwvakker kiezen uit een groot aantal hulpmiddelen voor een tijdelijke werkplek op hoogte. Eén daarvan is de rolsteiger; maar wat is een rolsteiger precies en waarin verschilt die bijvoorbeeld ten opzichte van stalen steigers? Zijn twee rolsteigers met een loopplank ertussen een rolsteiger of een steiger? Rik Nab van Instant Apeldoorn: “In principe worden alle steigers waar wielen onderzitten rolsteigers genoemd.” “Dat neemt niet weg dat wanneer je de wielen eronder vandaan haalt, het een rolsteiger blijft”, vult Miel Ferket van Scaffolding Training Europe aan. “Er is wel een duidelijk verschil tussen twee rolsteigers met een loopplank ertussen en een stalen steiger. Beide moeten berekend, getekend en veilig opgebouwd worden, maar de berekeningen zijn gebaseerd op een verschillende norm”, aldus Henry Dijksma van Altrex. “Bij de keuze voor het type steiger gaat het in veel gevallen met name om de gebruikstoepassing. Een rolsteiger wordt duidelijk voor andere typen projecten gebruikt dan een stalen steigers.”

Een verschil met de traditionele stalen steiger zijn de wielen onder de rolsteiger, waarmee deze kan worden verplaatst. Maar wanneer kan en mag een rolsteiger worden verreden? Jan Ockhuizen: “Bij binnentoepassingen mag er worden gereden met de rolsteiger wanneer deze niet hoger is dan 12 meter; bij buitentoepassingen is die hoogte begrensd op 8 meter. Daar zijn de rolsteigers op berekend en voor ontwikkeld.

En in ieder geval moet er uiteraard langzaam worden gereden.” Matthijs Pitlo van Workx: “En daarbij zul je natuurlijk rekening moeten houden met de ondergrond. Het verrijden van een rolsteiger in een sporthal is iets heel anders dan wanneer deze op een bouwplaats of in de tuin staat opgesteld.” Zekerheid gaat sowieso boven alles. Zo is het niet ongebruikelijk om bij rolsteigers die hoger zijn dan 6 meter vast te zetten aan de gevel. En bij het verplaatsen is het van groot belang om goed op de hoogte, de ondergrond en de wind te letten. Het kan bij het verplaatsen soms verstandiger zijn, om het bovenste deel er van af te halen.

Uitstekende productnorm

Hoogte, ondergrond en windbelastingen zijn aspecten die ook een rol spelen in de Richtlijn Steigers, die speciaal werd ontwikkeld voor stalen steigers. Is de Richtlijn Steigers dan ook bedoeld voor rolsteigers? Adri van Antwerpen van Custers Hydraulica: “Nee. De Richtlijn Steigers sluit aluminium steigers specifiek uit.” “Daarbij komt nog eens dat er voor rolsteigers een productnorm is”, aldus Jan Ockhuizen van Layher. “De discussie zou eigenlijk alleen over die norm moeten gaan.” Henry Dijksma licht toe: “De Richtlijn Steigers is bedoeld voor stalen steigers die gedurende langere tijd worden gebruikt.” Zou er dan eigenlijk niet een Richtlijn Rolsteigers moeten zijn? Sepp Vedral: “Het is maar de vraag wat je ermee wilt bereiken. De rolsteiger zit eenvoudiger in elkaar en er is een uitstekende productnorm voor. Een goede gebruiksaanwijzing en -instructie zijn in principe voldoende.”

Sepp Vedral (Skyworks): “Bij opbouwen rolsteiger bewust zijn wat je doet, waar je mee bezig bent en welke verantwoordelijkheid je draagt”

Jan Ockhuizen (Layher): "Strenge controle noodzakelijk, maar werkbaarheid minstens zo belangrijk"

Die mening is ook Rik Nab toegedaan: "De discussie over een richtlijn hebben we ook gehad binnen de commissie rolsteigers van onze vereniging. Dat is één van de redenen waarom we recent een beknopte instructieflyer hebben uitgebracht die de gebruiker ondersteunt bij het veilig werken op een rolsteiger." Remco ter Horst van Custers Hydraulica: "Het gaat daarbij niet om een richtlijn maar om een heldere beschrijving die de gebruiker helpt. Dat neemt niet weg dat de gebruiksaanwijzing (handleiding opbouw en gebruik) van de fabrikant natuurlijk nooit kan worden vervangen."

Gebruiksaanwijzig fabrikant maatgevend

Wanneer die gebruiksaanwijzingen van de fabrikant worden afgezet tegen het grote aantal fouten dat de Arbeidsinspectie constateerde, kun je jezelf afvragen waar het mis gaat. Rik Nab: "Het gaat bijna altijd mis in de praktijk. De gebruiksaanwijzingen zijn uitstekend maar bij het gebruik blijkt dat het toch altijd mensenwerk blijft. Als verhuurder lever je alles als een compleet pakket, inclusief opbouwvoorschriften. Maar iemand die maar twee uurtjes op de rolsteiger hoeft te staan voor een bepaalde klus, zal niet altijd de voorschriften op de juiste manier opvolgen. Die zal al snel denken: ik ben over twee uurtjes alweer klaar." Dat is ook de ervaring van Matthijs Pitlo: "De opbouwtekeningen en -instructies zijn over het algemeen uitstekend, maar door de hectiek of de druk van de dag is het de vraag of het in de praktijk netjes wordt opgevolgd."

Verantwoorde montage en gebruik

Is de verantwoordelijkheid voor het opbouwen en gebruiken van de rolsteiger daarmee eigenlijk wel bij iedereen duidelijk? Miel Ferket: "De verantwoordelijkheden zijn wel duidelijk. Onze ervaring is dat het pas werkt, wanneer er gecontroleerd en gesanctioneerd wordt. Vaak denkt men dat het opbouwen van een rolsteiger geen opleiding vereist. In veel gevallen gaat het bij de keuze voor een aluminium rolsteiger al fout. Voor een groot aantal werkzaamheden is dat inderdaad de juiste keuze maar in sommige gevallen ook niet. Cruciale aspecten bij de keuze van de rolsteiger zijn het gebruik van voldoende diagonalen, goede stabiliteit en de hoogte waarop wordt gewerkt. Het komt niet zelden voor dat er een rolsteiger wordt op- en afgebouwd voor een betrekkelijk kleine handeling. Dat betekent dat voor het boren van een gaatje op een aantal meter hoogte veel risicominuten nodig zijn door de rolsteiger op- en af te bouwen. Het is goed om vooraf na te denken over het werk wat gedaan moet worden en welke arbeidsmiddel daar het meest geëigend voor is." Sepp Vedral: "Dat zorgt ervoor dat de werkvoorbereiding veel meer aandacht moet krijgen. Voor veel bedrijven is dat nog wel een station te ver." "En het betekent ook dat er beter toezicht moet komen", vult Miel Ferket aan. "Dat zal in eerste instantie door de werkgever moeten gebeuren, maar ook door de opdrachtgever zelf."

Professionele opbouw

Als blijkt dat er in de praktijk veel fouten worden gemaakt bij het opbouwen van de rolsteiger, lijkt een voor de handliggende conclusie om de rolsteiger dan maar te laten opbouwen door professionals. Biedt dat een oplossing? Bart Korswagen van Harsco Infrastructure: "Veel opdrachtgevers in de industrie hebben eventuele extra kosten er voor over omdat ongelukken op een plant al snel leiden tot het inhouden van een bonus voor veilig werken." Volgens Jan Ockhuizen staan ook andere opdrachtgevers open voor een professionele opbouw: "Ook buiten de industrie bestaat er belangstelling. Er wordt simpelweg een rekensommetje gemaakt: welke kosten zijn gemoeid met een ongeval en wat kost het om een rolsteiger te laten opbouwen."

Geld en sancties lijken daarmee belangrijke beweegredenen om een rolsteiger door derden te laten opbouwen. Henry Dijkstra: "Op het moment

Adri van Antwerpen (Custers Hydraulica): "Voor betrouwbare berekening van rolsteiger zijn sterkteberekening van verschillende onderdelen vereist"

Remco ter Horst (Custers Hydraulica):
"Altijd gebruiksaanwijzing van de fabrikant volgen"

maar voor korte tijd wordt gebruikt. Het is volgens mij veel praktischer om een kaart met opbouw instructies onlosmakelijk aan de rolsteiger te hangen." Miel Ferket: "De opleidingen voor stalen steigers zijn in ieder geval goed geregeld. Er is wel een groep die is opgeleid voor het opbouwen van rolsteigers, maar die groep wordt steeds kleiner. En dat terwijl te verwachten valt dat er meer zal worden ingehuurd."

Gediplomeerd personeel

Waar de vrijwilligheid voor opleidingen blijkbaar nog tekortschiet, zou uitkomst geboden kunnen worden door het gebruik van gediplomeerd personeel te stimuleren of te verplichten. Valt daar wat van te verwachten?

Ton Teel (v.d Heuvel Alu Products): "Praktisch om opbouw instructies onlosmakelijk aan de rolsteiger te hangen"

dat de Arbeidsinspectie aankondigt dat er meer controles worden gehouden, neemt het aantal opdrachten voor rolsteigermateriaal, zoals kantplanken meteen toe." Ton Teel: "Er is al veel vooruitgang te boeken als iedereen de opbouw instructie van de fabrikant door zou lezen en mee zou nemen. En dan nog blijkt de praktijk vaak weerbarstiger; in veel gevallen werkt men alleen met die onderdelen waarvan men zelf vindt dat ze nodig zijn. Kantplanken worden dan al snel thuis gelaten."

Breed veiligheidsbewustzijn

Zoals het zich laat aanzien, zou de situatie in de industrie een voorbeeld moeten zijn voor de bouw. Is dat realistisch? Bart Korswagen: "Dat lukt alleen als er heel streng wordt gecontroleerd. Het veiligheidsbewustzijn bij mensen verbeter je niet zonder slag of stoot. Daar zijn vaak dwingende maatregelen voor nodig." Matthijs Pitlo ziet daar wel verschillen per project: "Iedere opdrachtgever en ieder project zijn verschillend. De een is nauw betrokken bij de veiligheid, terwijl de ander er veel minder aandacht voor heeft." Miel Ferket: "Misschien dat je zelfs nog verder terug moet in de keten: bij de opleidingen. Als ik bij schilders- of installateursopleidingen kom, dan merk ik dat er te weinig aandacht wordt besteed aan het begrip veilig werken op hoogte. Die aandacht zou er zeker moeten zijn." Zijn er dan geen opleidingen voor het veilig werken op de rolsteiger? Ton Teel: "Dat blijft een moeilijk punt. Het gaat om een werkplek die over het algemeen

Miel Ferket (Scaffolding Training Europe):
"Werken met rolsteigers vereist gezond verstand, kennis en kunde én toezicht"

Sepp Vedral: "Wanneer je een rolsteiger opbouwt, moet je weten wat je doet, waar je mee bezig bent én welke verantwoordelijkheid je draagt voor de veiligheid van jezelf en anderen. Daarvoor moet je een opleiding hebben gehad en moet je kunnen bewijzen dat je die opleiding ook hebt gevolgd. Maar of dat direct aan een diploma moet worden gekoppeld, weet ik niet." René de Korte van Scafom-rux: "Je zou het kunnen vergelijken met het behalen van je rijbewijs. Op het moment dat je afrijdt, gedraag je je volgens de regels. Is het rijbewijs eenmaal binnen dan wordt het met een aantal regels al snel minder nauw genomen. Die kans bestaat ook wanneer je gediplomeerd monteur van rolsteigers bent." "En daar komt precies het toezicht om de hoek kijken", vult Miel Ferket aan. "Je zult er bovenop moeten zitten om ervoor te zorgen dat mensen zich aan de regels blijven houden."

Ton Teel ziet ook veel in een verplichte instructieopleiding: "Dat maakt de werkgever medeverantwoordelijk voor het gedrag van zijn werknemers. Op

die manier zorg je ervoor dat de betrokkenheid van werkgeverszijde groter is.” Daarmee zou de werkgever dus de rol van de overheid op zich moeten nemen? Rik Nab: “Die rol is inderdaad voor de Arbeidsinspectie weggelegd. De praktijk leert echter dat de capaciteit daar gewoonweg tekortschiet.” Henry Dijkma ziet ook voor de werknemers een taak weggelegd: “Ook een werknemer heeft een zekere verantwoordelijkheid en daarop mag of moet je hem als werkgever aanspreken.”

Wel of niet mixen?

Veilig werken op rolsteigers is onlosmakelijk verbonden met het materiaal waarmee wordt gewerkt. De afgelopen periode is de markt regelmatig in het nieuws geweest met het mixen van onderdelen van rolsteigers van verschillende fabrikaten. Is dat mixen eigenlijk wel toegestaan? De meningen hierover zijn verdeeld. Ton Teel: “Mixen is toegestaan, zolang het een standaardconfiguratie betreft. Wij hebben verschillende combinaties van steigeronderdelen laten testen. Als onze producten worden gecombineerd met producten van bekende fabrikanten dan nemen wij de aansprakelijkheid daarvoor over. Wat ons betreft, mag je dus mixen met configuraties waar onze producten op passen.”

Die mening wordt niet door alle deelnemers aan de forumdiscussie gedeeld. Henry Dijkma: “Onze branche heeft terecht de mond vol van berekenen en tekenen. Dat laat zich niet rijmen met die benadering. Als je het mixen van standaardconfiguraties toelaat, dan kun je op je vingers aftellen dat dit ook voor andere configuraties zal worden gedaan. Overigens werkt het in de praktijk niet om gemixte steigers te berekenen omdat de materiaalspecificaties van de fabrikanten bekend moeten zijn. Uit oogpunt van veiligheid en aansprakelijkheid moet je niet willen mixen. En wettelijk is het ook niet toegestaan, omdat die berekening gewoon verplicht is.” Sepp Vedral vult aan: “Het wordt voor de gebruiker bovendien erg onduidelijk. Wat kun je wel mixen en wat niet? Welk product en onder welke omstandigheid laat je het mixen wel toe? Het wordt er denk ik niet veel beter door.” Adri van Antwerpen: “Als er een berekening van een rolsteiger wordt gemaakt, zul je ook de sterkteberekening moeten kennen van de verschillende onderdelen waar de rolsteiger uit wordt opgebouwd. Die geven fabrikanten niet zomaar; daar ligt veelal een filosofie aan ten grondslag waarbij men is uitgegaan van de berekening en levering van een ‘totaalproduct’.” Ook Jan Ockuizen denkt dat het de duidelijkheid voor de markt niet ten goede komt: “Het wordt een stuk ondoorzichtiger en gevaarlijker. Een opdrachtgever komt bij ons en wil of moet een berekening hebben. Die berekening kan je alleen baseren op je eigen materiaal.” Matthijs Pitlo: “En dan komt altijd nog de vraag: waar ligt de grens? Binnenkort komen er ongetwijfeld ook Chinese producten op de markt - als die er al niet zijn. Je kunt je dan zeker afvragen wat de kwaliteit daarvan is en welke sterkteberekeningen eraan ten grondslag hebben gelegen. Je maakt het alleen maar onduidelijker door alle mogelijke mixen toe te staan.” Ook in de praktijk blijkt het mixen van onderdelen niet echt op support te kunnen rekenen. Bart Korswagen: “Wij leveren en werken met een grote

Henry Dijkma (Altrex): “Mixen niet te rijmen met credo van de branche: berekenen en tekenen”

Rik Nab (links, Instant Apeldoorn): “Niet alleen bij verhuur maar ook bij verkoop rolsteigers aandacht voor veiligheid”

Matthijs Pitlo (midden, Workx): “Werkgever én werknemers verantwoordelijk voor verantwoord gebruik”

René de Korte (rechts, Scafom-rux Holding): “Opleiding moet meer zijn dan het behalen van rijbewijs. Controle is dan ook noodzakelijk”

variëteit aan arbeidsmiddelen. Eén ding is duidelijk: er wordt niet gemixt. We mixen niet omdat het anders onmogelijk is om te traceren bij wie de uiteindelijke verantwoordelijkheid én aansprakelijkheid ligt als het fout. Het ‘aantoonbaar kunnen maken’ is voor ons het belangrijkste.”

Opbouwmethoden als onderscheid

In diezelfde markt worden wel verschillende twee opbouwmethoden voor rolsteigers gehanteerd. Bij de eerste methode wordt de rolsteiger opgebouwd met vier diagonalen per sectie, terwijl de andere methode uitgaat van twee diagonalen en twee horizontalen per sectie. Is er een bewuste keuze voor twee verschillende methoden? Zou het voor de markt niet duidelijker zijn wanneer er maar één methode was? Adri van Antwerpen: “De verschillende opbouwmethoden dateren van meer dan 30 jaar geleden. Ze zijn zo ooit ontwikkeld en daarna door verschillende fabrikanten ‘geadopteerd’. Maar voor welke methode je ook kiest, het is allebei uitstekend. Sepp Vedral vult aan: “Als fabrikant kies je voor een opbouwmethode, omdat je daardoor specifieke eigenschappen, zoals sterkte en stijfheid aan het product kunt meegeven. Maar in de basis doet de een niet onder voor de ander. Speciaal voor gebruikers van rolsteigers heeft de VSB een handzame en praktische controlelijst waarmee de gebruiker zelf kan beoordelen of een rolsteiger compleet en veilig is opgebouwd. Met de flyer die is samengesteld aan de hand van de stand van de techniek en inhoudelijk is afgestemd op de criteria van de Arbeidsinspectie krijgt de gebruiker een aantal duidelijke aanwijzingen hoe hij zijn eigen veiligheid kan vergroten bij het werken met een rolsteiger. Beide typen rolsteigers komen daarbij aan de orde.”

Bart Korswagen (Harsco Infrastructure):
“Mixen uit oogpunt van verantwoordelijkheid én aansprakelijkheid onverstandig”

VSB presenteert informatieve flyers ‘Veilig werken met ...’

De VSB heeft een nieuwe reeks flyers over veilig werken met arbeidsmiddelen uitgebracht. Vorig jaar presenteerde de VSB al een flyer over veilig werken met gevelonderhoudsinstallaties, maar nu is de reeks uitgebreid met flyers over hoogwerkers, rolsteigers, hangbruginstallaties en bouwliften. Binnenkort komt daar de flyer over hefsteigers bij.

Dagelijks maken vele beroepsgroepen gebruik van arbeidsmiddelen om op hoogte te kunnen werken. Uit recente inspectieacties van de Arbeidsinspectie blijkt dat opbouw en gebruik van bijvoorbeeld rolsteigers, hangbruginstallaties en hoogwerkers veiliger kan. Om uiteenlopende redenen worden deze arbeidsmiddelen niet veilig gebruikt. Om de gebruiker een helpende hand te bieden hebben deskundigen van de VSB het initiatief genomen

een reeks handzame flyers te laten verschijnen. Deze zijn gebaseerd op de stand van de techniek en de geldende wet- en regelgeving. Tevens bevat elke flyer een checklist waarin de gebruiker wordt gewezen op alle belangrijke controle- en inspectiepunten alvorens het arbeidsmiddel gebruikt mag worden. Overigens zijn de flyers ook geschikt voor het houden van toezicht en het uitvoeren van beknopte inspecties van deze arbeidsmiddelen.

De flyers over hoogwerkers, rolsteigers en hangbruginstallaties zijn in overleg met verschillende partijen tot stand gekomen zoals de Arbeidsinspectie (rolsteigers), de Vereniging Verticaal Transport (VVT) en de schilder- en afbouwsector (FOSAG). In de loop van dit jaar zal de VSB de reeks uitbreiden met flyers over andere arbeidsmiddelen.

De flyers kunnen gratis online worden gedownload en tegen vergoeding worden besteld in drukvorm. Deze kosten € 0,50 per flyer (exclusief portokosten en excl. BTW) met een minimale afname van 100 stuks. Downloaden en bestellen kan via de website www.vsb-online.nl.

Nieuwe directeur Opleidingsbedrijf VSB

Marcel Koerts (40 jaar) is de nieuwe directeur van het Opleidingsbedrijf VSB. Koerts neemt het stokje over van interim directeur Robert Jan Bruggeman om de ingezette weg van het Opleidingsbedrijf VSB verder te kunnen uitbouwen. Het Opleidingsbedrijf VSB, dat zich richt op het opleiden van monteurs steigerbouw in een BBL-traject, was met een groeipercentage van 485% het snelst groeiende opleidingsbedrijf in 2009.

Koerts: "Onder leiding van Robert Jan Bruggeman is het Opleidingsbedrijf VSB in het afgelopen anderhalf jaar enorm gegroeid. Waar hij begon met 8 leerlingen op 2 opleidingslocaties, volgen inmiddels 60 leerlingen de mbo-opleiding Monteur Steigerbouw op 5 opleidingslocaties. Na deze explosieve groei is het nu mijn taak om het Opleidingsbedrijf VSB te consolideren, structureren en verdere groei te realiseren."

Het vak monteur steigerbouw heeft lange tijd te kampen gehad met het imago van hard, onveilig en ongeschoold werk. Dit is gelukkig aan het veranderen. "Een veilige steiger is van groot belang. Diverse beroepsgroepen maken dagelijks gebruik van steigers waaraan uiteraard de hoogste kwaliteits- en veiligheidseisen worden gesteld. Het oude imago past daar niet meer bij. We juichen daarom ook de verschuiving van 'steigerbouwer' naar 'monteur steigerbouw' toe", aldus Koerts. Hij vervolgt: "De komst van de Richtlijn Steigers heeft voor een bewustwording in de branche gezorgd. Opdrachtgevers willen steeds vaker werken met monteurs die volgens

de uitgangspunten van deze richtlijn werken. Hierin voorzien wij met een kwalitatief goede opleiding, geschreven voor en door de branche." Koerts werkte hiervoor in diverse managementfuncties in onder andere de logistieke- en recyclingbranche.

Opleidingsbedrijf VSB
T. 010 - 245 08 60
I. www.opleidingsbedrijfvsb.nl

Eerste afgestudeerden Opleidingsbedrijf VSB

Vrijdag 9 juli werden de diploma's uitgereikt aan de eerste vijf afgestudeerde monteurs van de tweejarige mbo-opleiding Monteur Steigerbouw van het Opleidingsbedrijf VSB.

Mark Koekoek, Hans Koekoek, Bas Flierjans, Stefan Ruitenbergen en Davy Fisser volgden de afgelopen twee jaar de opleiding van het Opleidingsbedrijf VSB en werkten daarnaast bij Workx als monteur steigerbouw. Tijdens de opleidingsperiode leerden ze hoe veilig en efficiënt een veilige werkplek op hoogte gebouwd moet worden volgens de uitgangspunten van de Richtlijn Steigers. De afgestudeerden - die tijdens de opleiding in dienst waren van het Opleidingsbedrijf VSB waren - komen na het afronden van de opleiding in dienst bij Workx.

Het nieuwe elan van steigerbouw vanderPanne

Betrouwbaar, flexibel, veilig en op maat. De vier kernwaarden die steigerbouw vanderPanne actief in haar organisatie doorvertaald. Er is veel veranderd in de afgelopen periode: een nieuwe directie, een nieuwe strategie en een nieuwe huisstijl. Maar ook het VSB-lidmaatschap kwam daar eind 2009 bij. Volgens directeur/eigenaar Pascal Bos en directeur Dick Koster een logisch gevolg: “Professioneel werkten we al, maar via de VSB zoeken we de aansluiting met andere professionele partijen in de branche.”

2009 stond voor steigerbouw vanderPanne in het teken van verandering. Pascal Bos nam vorig jaar het bedrijf over van zijn vader die 20 jaar eigenaar is geweest. “Ik kwam als jongen van 18 jaar in de zaak werken en begon als sjouwer. In de jaren die volgden, trok ik meer andere klussen naar me toe en was ook steeds minder op de steiger te vinden. Na de pensionering van mijn vader was het dan ook een logisch gevolg dat ik na zijn vertrek in januari 2009 het stokje overnam.” Maar Bos doet het niet alleen. Waar hij zich voornamelijk richt op de productie en technische aspecten, focust mededirecteur Koster zich meer op de commerciële activiteiten en bedrijfsvoering. Een taakverdeling waar beide heren zich senang bij voelen. Koster: “Ik ben er in november 2008 bijgekomen. Ik kende steigerbouw vanderPanne al goed, want ik werkte al jaren met hen samen als klant. Toen deze kans zich voordeed, voelde ik daar dan ook direct wat voor.”

Pascal Bos (links) en directeur Dick Koster (rechts)

Koster is met zijn 42 jaar een van de oudste van het bedrijf: “Dat geeft ook wel aan wat voor soort bedrijf steigerbouw vanderPanne is. Een dynamisch bedrijf in beweging dat van aanpakken weet.” Bos vult aan: “De oude cultuur paste daar ook niet meer bij. Dick

en ik hebben een beleidsplan gemaakt en samen met het personeel de strategie bepaald. Iedereen mocht inbreng geven, we maken daarin geen onderscheid tussen kantoor- en buitenpersoneel. Want juist die steigermonteur, dat is de ambassadeur van de organisatie. De klant ziet hen elke dag en zij zijn dus sterk bepalend voor het imago van vanderPanne.”

Koster: “We zeggen daarom ook geen steigermonteur, maar een dienstverlener. We maken een slag van productie- naar servicegericht. De kernwaarden zijn hier een mooi uitvloeisel van. Iedereen, van directie tot sjouwer, heeft in sessies nagedacht wat die kernwaarden voor zichzelf en hun werk betekent. Die doorvertaling hebben we in de functieprofielen en beoordelingssystemen opgenomen. Men weet ook wat van hen verwacht wordt en daardoor leeft het ook zo in de organisatie.” Om dit nieuwe elan kracht bij te zetten is een nieuw logo en huisstijl geïntroduceerd. Bos: “Het logo stelt de solide basis voor beter werken voor. Het is een beeldmerk waar we trots op zijn.”

Vanderpanne is al jaren en dag een gevestigde naam in steigerbouw Nederland. Met 2 vestigingen, circa 80 man vast personeel en 50 man op inleenbasis zijn ze niet bepaald een kleine speler. Toch zijn ze nooit eerder lid geweest van de VSB. Waarom nu wel? Bos legt uit: “Inmiddels kunnen we niet meer om de VSB heen. Zeker als je als bedrijf een bepaalde omvang hebt en - net als wij - je organisatie naar een hoger plan wilt tillen. Je geeft hiermee een statement. Een professioneel bedrijf bij een professionele club. Daarnaast wilden we graag meedoen met het Opleidingsbedrijf VSB, een geweldig initiatief waarvan ik vind dat we als leden vierkant achter moeten staan. Koster vult aan: “Ook de Richtlijn Steigers heeft een grote impuls gegeven om te besluiten tot lidmaatschap. Kennisdeling is voor ons belangrijk en dit is hier een mooi voorbeeld van. Toch mag de cultuur nog opener en transparanter. Bijvoorbeeld het delen van configuraties die niet standaard zijn. Dat zou nou een mooi voornemen zijn voor het komende jaar.”

Matemco: met een nieuwe directeur uitbreiden tegen de stroom in

Harald van der Sloot is sinds 1 januari van dit jaar de nieuwe algemeen directeur van Matemco Hulpconstructies B.V. Met 14 jaar ervaring in de ruwbouw, kent hij inmiddels het klappen van de zweep. Hoewel het niet de meest makkelijke tijd in de sector is, ziet Van der Sloot dat juist als een kans. “Het is een uitdagend moment om in een interessante markt te stappen.”

Begin dit jaar wijzigde het management van Matemco. Sjaak van Emmerik trok zich terug uit de directie en Martin Radder stapte op als directeur verkoop. Harald van der Sloot heeft het roer overgenomen en zal de visie voortzetten en de organisatie naar een hoger plan tillen. Van der Sloot heeft zijn eerste maanden gebruikt om de organisatie van binnen en van buiten goed te leren kennen. Hij is vooral positief over het feit dat Matemco vaak tegen de stroom in investeert. “Waar veel bedrijven in mindere tijden gaan snijden, breidt Matemco juist uit. Wij leggen nu de basis voor onze successen in de toekomst.” Vorig jaar zijn al de eerste stappen naar een nieuwe organisatie gezet en een nieuwe directeur springt daarbij natuurlijk in het oog. Ook omdat Matemco pas aan haar 4e directeur in 40 jaar toe is. Van der Sloot ziet dit jaar dan ook als een tussenjaar: “Matemco staat nu in het teken van aanpassen van de huidige organisatie en het opmaken voor de toekomst. Als je pas gaat bewegen als de markt weer op stoom komt, ben je te laat. Door nu te investeren in de organisatie, blijven we vooraan staan.”

Dat Matemco vertrouwen heeft in de toekomst blijkt ook wel uit de fysieke uitbreiding die zij heeft gedaan. Zeven jaar geleden werden het kantoor en de bedrijfshal op de bestaande grond al vernieuwd, maar de forse groei van het Kwiksteigersysteem van de laatste jaren maakte een nieuwe uitbreiding noodzakelijk. “Vorig jaar werd het aangrenzende terrein gekocht waardoor er nu anderhalve hectare beschikbaar is. Met de bouw van een nieuwe sorteerhal en de aanschaf van extra hulpmiddelen kan het logistieke proces nog efficiënter. Daarbij is ook de opslagcapaciteit voor het materieel bijna verdubbeld.” Van der Sloot ziet de toekomst dan ook positief: “Het mag dan nu een wat rustige periode zijn maar als de markt weer aantrekt, zijn wij er klaar voor en kunnen we meer aan dan voorheen.”

Dat de klant centraal staat, blijft vanzelfsprekend volgens Van der Sloot. “Het draait allemaal om de klant. Luister naar hem. Wat wil hij? Hoe kunnen we onze dienstverlening daarop aanpassen? Dan blijkt dat het niet altijd alleen maar om de prijs draait, maar ook om vele andere aspecten.” Matemco heeft met haar materieel en technische kennis alles in huis voor een sterke basis. Wil de klant een nog breder dienstenpakket dan worden er strategische partners ingezet voor andere specialismen. “Juist de samenwerking met andere specialisten houdt de organisatie slank, sterk en vooral flexibel.”

Een andere pijler onder het succes van Matemco is goed en betrouwbaar personeel. Van der Sloot: “Ik ben trots op onze mensen die zich elke dag weer vol enthousiasme inzetten voor Matemco. Iedereen zet zijn schouders er onder.” Hoewel er in de bouw nu veel ontslagen vallen, breidt Matemco haar personeelsbestand juist uit. Dit komt deels door interne promotie maar ook omdat er in de toekomst meer uit de markt te halen is voor het bedrijf. “Als je straks wilt oogsten, moet er nu gezaaid worden.”

Met zijn toetreding tot Matemco, kwam hij ook voor het eerst in contact met de VSB. Wat hem betreft een meerwaarde voor de branche. “Zeker op het vlak van kwaliteit en veiligheid is een bindende kracht als de VSB noodzakelijk om te komen tot goede afspraken in de branche. Een platform waar je terecht kunt voor gezamenlijke activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van de Richtlijn Ondersteuning die er zal gaan komen. Zoiets kun je als enkel bedrijf niet voor elkaar krijgen.”

Altrex LadderUitstap nu voor platte en hellende daken

In samenwerking met de Arbeidsinspectie, Arbouw, Stichting Bedrijfstakregelingen dakbedekkingsbranche (SBD) en branchevereniging Het Hellende dak (HHD) heeft Altrex de LadderUitstap verder doorontwikkeld. De LadderUitstap is nu geschikt voor zowel platte daken als ook hellende daken. Door eenvoudig rechtdoor te lopen vanaf de ladder, kan het dak veilig worden betreden. Vanuit Arbo-oogpunt een ideaal hulpmiddel. Met de LadderUitstap is het risicovolle zijwaarts op- en afstappen niet meer nodig.

Met een extra te monteren Ladderborgset kan de ladder, afhankelijk van de dakconstructie, aan de dakrand worden geborgd. De Ladderborgset is alleen in combinatie met de LadderUitstap toe te passen. De LadderUitstap met en zonder Ladderborgset is eenvoudig te monteren op alle Altrex Professional ladders en ook te gebruiken in combinatie met de Altrex Dakrandbeveiliging. Meer informatie over de LadderUitstap is te vinden op www.altrex.com en www.arbovriendelijkehulpmiddelen.nl.

Altrex B.V.
T. 038 - 455 77 00
I. www.altrex.com

Matemco al 40 jaar ondersteunend op de bouwplaats

Matemco Hulpconstructies B.V. uit Ede bestaat dit jaar 40 jaar en heeft dit uitbundig gevierd op 22 april jl. Tijdens een groots opgezette relatiedag werd de nieuwe bedrijfshal geopend en werd stilgestaan bij de directiewisseling.

Er was een speciale wandelroute zodat de bezoeker een 'kijkje in de keuken' kon nemen in het kantoor en op het uitgebreide buitenterrein van Matemco. Tevens werden montagedemonstraties gehouden waarbij helikoptervluchten te winnen waren voor diegene die de montagetijden het best benaderden.

Door de toenemende populariteit van het Kwiksteigersysteem was uitbreiding van opslagmogelijkheden noodzakelijk. Matemco kocht daarom vorig jaar het aangrenzende terrein waardoor in totaal nu anderhalve hectare terrein beschikbaar is. De opslagcapaciteit van materiaal is hierdoor bijna verdubbeld. Met de bouw van een nieuwe sorteerhal is het bedrijf weer helemaal klaar voor de toekomst.

Naast het jubileum en de uitbreiding werd er ook stilgestaan bij het vertrek van Sjaak van Emmerik. Hij overhandigde de nieuwe directeur, Harald van der Sloot, de sleutel van het bedrijf. Van Emmerik zal als eigenaar en commissaris aan Matemco verbonden blijven.

Matemco Hulpconstructies B.V.
T. 0318 - 69 61 33
I. www.matemco.nl

Harsco behaalt VCA Petrochemie certificaat

Harsco Infrastructure heeft als een van de eerste organisaties in haar branche het certificaat VCA Petrochemie 2008/05 behaald, kortweg VCA-P. Het VCA-P is gericht op directe beheersing van VGM-aspecten in de petrochemie tijdens werkzaamheden op de werkvloer, op de VGM-structuur en op specifieke aanvullende eisen. Bij VCA-P moeten 43 mustvragen en 2 van de 4 aanvullende vragen een positief resultaat hebben. Voor de industrie is Harsco al decennia lang een gerenommeerde partner voor isolatie, steigerbouw, trancing en fireproofing.

Omdat veilige werkomstandigheden voor de petrochemie in Nederland essentieel zijn, heeft deze industrie in 2008 een certificeerbare norm ontwikkeld voor praktische veiligheidsaspecten- en risico's in werkkuitvoering. De norm focust op de veiligheid op de werkvloer en de veiligheidsstructuren binnen de organisatie. VCA Petrochemie is gericht op de directe beheersing van veiligheid, gezondheid en milieu (VGM) tijdens het werk, op VGM-beleid en -organisatie, verbetermanagement en op specifieke aanvullende eisen zoals ketenaansprakelijkheid, borgen van de VCA-eisen bij onderaanneming, gestructureerde selectie en beoordeling van onderaannemers, gedragsprogramma en risico-herkenning door middel van Last Minute Risk Analysis (LMRA) en Start Werk Analyse. VCA-P is alleen bedoeld voor bedrijven of onderdelen daarvan die werk uitvoeren aan petrochemische installaties.

Harsco Infrastructure BV
T. 0183 - 569 696
I. www.harsco-i.nl

BIS werkt 2.000.000 uur zonder verzuimongeval

Op dinsdag 20 april heeft BIS een mijlpaal bereikt wat betreft veilig werken. Op deze dag werkte BIS 2.000.000 uur zonder verzuimongeval (LWC, Lost Workday Cases). Om dit uit te dragen is een logo ontwikkeld.

De basis voor deze mijlpaal wordt gelegd door de medewerkers van BIS die dagelijks het veiligheidsbeleid uitdragen. Daarnaast heeft het veiligheidsbeleid van onze opdrachtgevers een grote bijdrage tot dit succes geleverd. Alles en iedereen binnen BIS is erop gericht elk ongeval te vermijden. Het leidende uitgangspunt daarbij is: we doen het veilig of we doen het niet. Risicoherkenning en het leiderschap om daadwerkelijk in te grijpen staan centraal.

Meer informatie vindt u op de website: www.bis-is.com.

BIS Industrial Services B.V.
T. 0181 - 66 73 00
I. www.bis-is.com

APW klimmaterialen nieuwe vestiging in Brabant

Op 1 juni opende APW Klimmaterialen een nieuwe vestiging in Vlijmen, vlakbij Den Bosch. APW wil de service naar de klanten in het zuiden van Nederland en in België hiermee verhogen.

APW miste een afhaaldepot in het zuiden van het land, dit kwam door het wegvallen van de exclusieve samenwerking met ASC B.V. uit Etten-Leur. Door de opening van de nieuwe vestiging is de dekking in het zuiden van Nederland en België weer uitstekend. Op deze nieuwe locatie ligt een ruime hoeveelheid voorraad steigers, ladders, trappen en overige klimmaterialen. Johan Bergman zal de nieuwe vestiging gaan leiden. Bergman heeft jarenlange ervaring in de steigerbranche en heeft veel productkennis.

“Onlangs is de hele organisatie met een frisse blik bekeken en zijn er diverse wijzigingen doorgevoerd. We willen met deze reorganisatie de service en kwaliteit op een zo hoog mogelijk niveau brengen en houden”, aldus Nico Saft, directeur bij APW.

APW B.V.
T. 073 511 24 55
I. www.apw.nl

Johan Bergman bij de vestiging in Vlijmen

Skyworks zet eigen gevelsteiger materiaal Tendo in

Skyworks Multihands zal dit jaar voor bouwbedrijf Salverda uit 't Harde een woonwijk van 156 laagbouw-woningen in Zwolle voorzien van +/- 12.000 m² aan gevelsteiger materiaal. In maart is begonnen met de inzet van Layher-materiaal. De gevelsteiger in Zwolle wordt in blokken van 6 tot 8 woningen opgebouwd, welke vervolgens elke keer verplaatst zullen worden. Sinds Skyworks is toegetreden tot de Frans/Duitse Zarges-Tubesca groep zijn de mogelijkheden voor wat betreft het productassortiment enorm gegroeid. Ook Skyworks Multihands gaat hier nu gebruik van maken in de vorm van eigen gevelsteiger materiaal.

Het eigen materiaal is afkomstig van het zusterbedrijf Tendo, uit Spanje. In Spanje is Tendo één van de marktleiders op het gebied van steigers. Bijzonder aan het project in Zwolle is dat het Layher-materiaal uiteindelijk vervangen zal worden met eigen gevelsteiger materiaal. Het Tendo-gevelsteigersysteem GOYA 48, wat voor deze opdracht wordt gebruikt, is een framesteiger. De framesteiger kan tevens gecombineerd worden met de systeemsteiger van Tendo. De gevelsteigers van Tendo zijn klasse drie. Daardoor kunnen vele disciplines voor onderhoud op hetzelfde moment werken aan de woningen. De beschikbare

tijd wordt zodoende optimaal benut. Dit is dan ook de voornaamste reden dat gekozen werd voor Skyworks Multihands en de Tendo-gevelsteigersystemen.

Skyworks B.V.
T. 010 - 514 00 50
I. www.skyworks.nl

Skyworks instrueert 400 professionals in de bouw

Skyworks heeft aan bijna vierhonderd professionele gebruikers, werkzaam in de bouwbranche, presentaties gegeven over het veilig gebruik van klimmateriaal. De doelgroep - voornamelijk schilders - werd door Ruud Jongbloed, salesmanager van Skyworks, tijdens tien avonden op verschillende locaties in het land voorgelicht. Na de presentaties gaven de deelnemers soms ruitertlijk toe dat zij zelf vaak de veroorzaker zijn van onveilige situaties. De informatieavonden, waarin Jongbloed als gastspreker optrad, werden georganiseerd door de stichting Knap Werk. Deze stichting is een initiatief van FNV Afbouw & Onderhoud, CNV Schilders en schilderorganisatie FOSAG en heeft als doel dat bedrijven in de schilders- en onderhoudsbranche zichzelf verbeteren om in de gunst van opdrachtgevers en (toekomstig) personeel te blijven. De initiatiefnemers hopen hiermee dat bedrijven - juist in deze tijd - hun bedrijfsvoering en werkprocessen aanscherpen.

Dit initiatief sluit geheel aan op de filosofie die Skyworks hanteert. Skyworks ziet het als haar plicht om niet alleen de juiste producten en instructie mee te geven, maar ook op andere manieren de gebruiker hierin te ondersteunen. Hierdoor wordt de kwaliteit en het vakmanschap van de gebruiker nog beter gegarandeerd. Dat is ook een van de redenen geweest waarom Skyworks haar eigen interne richtlijn heeft opgezet voor het juist en veilig gebruik van de eigen steigersystemen.

Skyworks B.V.
T. 010 - 514 00 50
I. www.skyworks.nl

Nieuwe veiligheidsharnassen SVS

Tractel Benelux B.V. uit Breda heeft voor nieuwe veiligheidsharnassen gezorgd op het Specialistisch Opleidingscentrum SVS in Arnhem. Vrijdag 23 april vond in Arnhem de feestelijke overhandiging plaats van tien veiligheidsharnassen, enkele Blocfors (anti-valtoestellen) en vallijnen met demper en steigerpijphaak. Hierdoor kunnen ook in de nabije toekomst de cursisten veilig opgeleid worden. De harnassen zijn direct in gebruik genomen door de cursisten. SVS-directeur Charles Scholte: "Veiligheid staat uiteraard voorop in de cursussen. Voortdurende aandacht en goede voorlichting zijn dan essentieel. Voor ons opleidingscentrum geldt dat de materialen 100% in orde moeten zijn, mede gelet op de voorbeeldfunctie voor de branche."

Hans Bouman, general manager van Tractel Benelux, gaf aan blij te zijn hier een positieve bijdrage te kunnen leveren. Hij was positief verrast door de professionaliteit van het opleidingscentrum.

Tractel heeft ook aangeboden om de docenten van het SVS een update te geven van de laatste ontwikkelingen en nieuwe producten op het gebied van valbeveiliging.

Tractel Benelux BV
T. 076 - 543 51 35
I. www.tractel.com

fotografie OSB

Aansprakelijk? En dan?

In de steiger-, hoogwerk- en betonbekistingbranche kan snel sprake zijn van diverse uiteenlopende schades waarvoor u aansprakelijk gesteld kan worden, zelfs als de schuld niet bij u ligt (de zogenaamde risicoaansprakelijkheid). Veel vragen kunnen dan 'boven komen drijven': Hoe groot is de schade? Is er gevolgschade? Ben ik hiervoor verzekerd? Geldt er een eigen risico? In deze uitgave van Hoog & Breed het onderwerp aansprakelijkheid met onder andere de veelvoorkomende soorten van aansprakelijkheid.

Als ondernemer kunt u aansprakelijk zijn als u bij de uitoefening van uw beroep of bedrijf schade toebrengt aan anderen. U kunt echter ook aansprakelijk zijn voor schade aan anderen door een handeling waarmee u iemand benadeelt. Of u kunt aansprakelijk zijn door het nalaten van wat u had behoren te doen. Daarnaast bent u aansprakelijk voor schade veroorzaakt door personen of goederen die onder uw verantwoordelijkheid vallen, bijvoorbeeld voor schade die uw personeel veroorzaakt of oploopt tijdens het uitvoeren van werkzaamheden.

Niet alle vormen van aansprakelijkheid zijn verzekerd op een en dezelfde aansprakelijkheidsverzekering. Wanneer u aansprakelijk wordt gesteld, dient eerst te worden bepaald op welke grond. Pas daarna kan worden beoordeeld of er sprake is van een verzekerde dekking. In grote lijnen is aansprakelijkheid in uw branche te verdelen in de volgende vormen:

- Bedrijfsaansprakelijkheid: een onderneming kan aansprakelijk worden gesteld door derden in

verband met aan hen toegebrachte materiële schade (zaakschade) en personenschade (letselschade).

- Beroepsaansprakelijkheid: dit heeft betrekking op vermogensschade welke het gevolg is van beroepsfouten. Ook gevolgschade door verkeerde advisering valt hieronder.
- Werkgeversaansprakelijkheid Motorrijtuigen: u als werkgever kan aansprakelijk worden gesteld voor de schade die uw werknemers lijden (letselschade, inkomensschade en smartengeld) door betrokkenheid bij een ongeval terwijl zij bij de uitoefening van hun werkzaamheden een motorrijtuig besturen.
- Bestuurdersaansprakelijkheid: Bestuurders van bedrijven en organisaties zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schade die voortvloeit uit het niet behoorlijk vervullen van hun taak. Dat geldt ook voor beslissingen die collectief of door medebestuurders worden genomen

Bent u ondernemer en wilt u ook de consequenties van een aansprakelijkheidsstelling te weten? Of wilt u ook een check laten uitvoeren of uw aansprakelijkheidspolissen nog wel de lading dekken? Neem dan contact op met Nederlandse Branche Polis, de specialist van verzekeringen in het marktsegment van de VSB-leden.

Nederlandse Branche Polis
T. 010 - 2844142
I. www.branchepolis.nl

Training veilig bedienen van hangbruginstallaties

Scaffolding Training Europe biedt een trainingsprogramma over het veilig bedienen van hangbruginstallaties. Op 20 mei 2010 vond de eerste pilottraining plaats. Werkgevers zijn wettelijk verplicht zorg te dragen dat werknemers beschikken over de juiste beroepsspecifieke opleiding. In deze training wordt onder meer ingegaan op de huidige wet- en regelgeving met betrekking tot het werken met hangbruginstallaties en de algemene veiligheidseisen en de risico's tijdens het gebruik van een hangbruginstallatie voor zowel de gebruiker als de directe omgeving. De deelnemers ontvangen na het succesvol afronden van deze training een vakbekwaamheidcertificaat dat voldoet aan de ISO 17024.

Scaffolding Training Europe
T. 0180- 655599
I. www.trainingscaffolding.com

Donateurs

Argos Packaging Systems BV
HONSELERSDIJK
+31 (0)174 63 84 11
www.argos.nu

Artros BV
WARNSVELD
+31 (0)575 43 11 41
www.artros.nl

Bouwradius Training & Advies BV
ZOETERMEER
+31 (0)79 368 58 00
www.bouwradius.nl

Houtgroep Van Drimmelen BV
ZWIJNDRECHT
+31 (0)78 610 72 07
www.vandrimmelen.nl

Koninklijke Jongeneel BV
UTRECHT
+31 (0)30 234 62 23
www.jongeneel.nl

Nederlandse Branche Polis
Capelle aan den IJssel
+31 (0)10 284 41 42
www.branchepolis.nl

SA Safety & Training Consultants
MIDDELHARNIS
+31 (0)187 48 64 04
www.sasafety.nl

Scaffolding Training Europe BV
GOES
+31 (0)113 276 000
www.trainingscaffolding.com

SCIA Nederland BV
ARNHEM
+31 (0)26 320 12 30
www.scia.nl

TACKnowledge
MOORDRECHT
+31 (0)182 51 72 36
www.tacknowledge.nl

Verweij Lopik BV
LOPIK
+31 (0)348 55 80 90
www.verweij-lopik.nl

Leden VSB

A.B.S. Steigerbouw BV
LEEUWARDEN
+31 (0)58 288 20 04
www.abs-steigerbouw.nl

Aerial Work Platforms BV
ALPHEN A/D RIJN
+31 (0)172 49 65 02
www.awp.nl

Alimak HEK Nederland BV
WAALWIJK
+31 (0)416 67 44 50
www.alimakhek.nl

Allift Nederland BV
OOSTERHOUT
+31 (0)162 49 97 55
www.allift.com

Altrad Benelux NV
BOORTMEERBEEK (België)
+32 15 50 94 10
www.havico.be

Altrex BV
ZWOLLE
+31 (0)38 455 77 00
www.altrex.nl

Aluminium Produkten
Wormer BV
WORMER
+31 (0)75 640 35 63
www.apw.nl

ASC BV
ETTEN-LEUR
+31 (0)76 541 30 19
www.asc-bv.nl

BIS Industrial Services BV
ZWARTEWAAL
+31 (0)181 66 73 00
www.bis-is.com

Borga-Bijstede BV
NUNSPPEET
+31 (0)341 26 01 78
www.borga-bijstede.nl

Custers Hydraulica BV
VENRAY
+31 (0)478 55 30 00
www.custers.nl

Degraform Bekistingen en
Steigers BV
RAAMSDONKSVEER
+31 (0)162 51 21 52
www.degraform.nl

Dirks Klimmaterialen BV
HELMOND
+31 (0)492 53 81 24
www.dirks.eu

Doka Nederland BV
OSS
+31 (0)412 65 30 30
www.doka.com

Doornbos Equipment BV
ROTTERDAM
+31 (0)10 850 80 00
www.doornbosequipment.nl

Dutch Steigers BV
AMSTERDAM
+31 (0)20 630 41 00
www.dutchsteigers.nl

Gjaltema Montage Bedrijf BV
GRONINGEN
+31 (0)50 571 13 70
www.gjaltema.eu

Gjaltema Verhuur BV
GRONINGEN
+31 (0)50 571 13 70
www.gjaltema.eu

Harsco Infrastructure BV
ARKEL
+31 (0)183 569 696
www.harsco-1.nl

HDV Steigerbouw BV
VLISSINGEN
+31 (0)118 46 65 50
www.hdvsteigerbouw.nl

Hendriks stalen
bekistingstechniek BV
VEENENDAAL
+31 (0)318 56 64 66
www.hendriks-groep.nl

Hertel BV
ROTTERDAM-BOTLEK
+31 (0)10 295 82 22
www.hertel.com

De Hon Bekistingstechniek BV
LEEUWARDEN
+31 (0)58 255 55 88
www.de-hon.nl

Instant Holland BV
APELDOORN
+31 (0)55 360 26 02
www.instant-apeldoorn.nl

Kaefer Nederland BV
DORDRECHT
+31 (0)78 651 11 66
www.kaefer.nl

Konosch Nederland BV
HASSELT (NL)
+31 (0)38 477 3 111
www.konosch.nl

Kranenburg
Gevelonderhoudsinstallaties BV
NIEUWKOOP
+31 (0)172 52 10 21
www.kranenburggroup.com

Layher BV
RAAMSDONKSVEER
+31 (0)162 58 68 00
www.layher.nl

LSB Groep BV
GELEEN
+31 (0)46 474 24 10
www.lsb-groep.com

Madema Steigerwerken BV
MIDDELHARNIS
+31 (0)187 63 02 68
www.mademasteigerwerken.nl

Manntech Gevelinstallaties BV
ZEVENBERGEN
+31 (0) 168 38 95 10
www.manntech.org

Matemco Hulpconstructies BV
EDE GLD
+31 (0)318 69 61 33
www.matemco.nl

Miver Bekistingstechniek BV
HEEZE
+31 (0)40 224 11 22
www.miver.nl

Nivo Steigerwerken BV
KLUNDERT
+31 (0)168 41 92 92
www.nivosteigerwerken.nl

NOE-Bekistingstechniek BV
ARKEL
+31 (0) 183 56 98 88
www.noe.nl

PERI BV
SCHIJNDEL
+31 (0)73 547 91 00
www.peri.nl

Post Steigers Schiedam-BV
SCHIEDAM
+31 (0)10 437 12 77
www.post-steigers.nl

Reco Handelsonderneming BV
KOUDEKERK A/D RIJN
+31 (0)71 341 91 20
www.reco-nl.com

Rojo Steigerbouw BV
DELFT
+31 (0)15 251 24 24
www.rojo.nl

Rotterdams Steigerbouw Bedrijf
Rotterdam
+31 (0)10- 478 13 13
www.rsb-steigerbouw.nl

Safe BV / Safe Montage BV
BEEK EN DONK
+31 (0)492 38 66 38
www.safe-bekisting.nl

Scafom International BV
BUDEL
+31 (0)495 49 72 04
www.scafom.com

Skyworks BV
BERKEL EN RODENRIJS
+31 (0)10 514 00 50
www.skyworks.nl

Steigerbouwbedrijf SON
Nederland BV
SCHIJNDEL
+31 (0)73 549 80 00
www.sonsteigerbouw.nl

Steiger Isolatie Werk (SIW)
NUMANSDORP
+31 (0)186 65 31 61
www.siw-steigers.nl

Steigerbouw vanderPanne BV
ROTTERDAM
+31 (0)10 419 91 55
www.panne.nl

De Spindel BV
BUNSCHOTEN
+31 (0)33 465 38 31
www.despindelbv.nl

De Steigerspecialist BV
STRIJDBEEK (NB)
+31 (0)76 565 64 66
www.steigerspecialist.nl

Van Thiel United BV
BEEK EN DONK
+31 (0)492 46 90 60
www.thiel.nl

Tractel Benelux BV
BREDA
+31 (0)76 543 51 35
www.tractel.com

Travhydro Nederland BV
ROTTERDAM
+31 (0)10 419 11 00
www.travhydro.nl

Vollenbroek Betonwerken
ZEDDAM
+31 (0)6 - 2041 0899
www.vollenbroekbetonwerken.nl

Workx (DSS) BV
HOOGEVEEN
+31 (0)528 27 54 00
www.workx.nl

Workx (Hi-Reach) BV
NUNSPPEET
+31 (0)341 27 44 27
www.workx.nl

Workx (Jaston Steigerbouw) BV
ZWOLLE
+31 (0)38 460 30 40
www.workx.nl

RICHTLIJN STEIGERS

EEN 'MUST' VOOR IEDEREEN DIE WERKT MET STEIGERS

VSB en KOMAT (Bouwend Nederland) presenteren de Richtlijn Steigers, waarin de stand van de techniek is weergegeven over het bouwen van en het werken op veelal stalen, staande steigers in de bouw, industrie en vele andere branches. De richtlijn krijgt vorm in het Handboek Richtlijn Steigers en de website www.richtlijnsteigers.nl. Omdat het handboek bestaat uit een losbladig systeem en de website actief wordt bijgehouden, is de Richtlijn Steigers altijd actueel en geeft het een weerslag van de geldende wet- en regelgeving, normen en de stand van de techniek. De richtlijn kwam tot stand in goed overleg met deskundige partijen, zoals TNO Bouw en Ondergrond, Aboma + Keboma, Stichting Arbouw, de Arbeidsinspectie en vooral de specialisten van VSB en KOMAT.

Richtlijn Steigers is bedoeld voor iedereen die (in)direct te maken krijgt met de steiger. Te denken valt aan opdrachtgevers, architecten, constructeurs, bouwbedrijven, schilders, metselbedrijven, installateurs, steigerbouwers, etc.

Hoe komt u in het bezit van het handboek en krijgt u toegang tot de website?

Door de bon op de achterzijde van deze Hoog & Breed in te vullen en in te sturen wordt u meteen eigenaar van het handboek, waarmee ook toegang wordt verkregen tot de website voor de duur van één jaar, waarna verlenging mogelijk is. Bij grotere afname kan een intranetversie ook aantrekkelijk zijn. Voor informatie hierover kunt u een e-mail sturen naar info@richtlijnsteigers.nl.

Bijzonder aanbod voor bedrijven en (branche)organisaties

Indien u uw klanten of leden een onmisbaar boekwerk wilt geven, kunt u tegen een aantrekkelijke prijs een groter aantal handboeken bestellen, voorzien van uw logo en de tekst "U aangeboden door.....".

Aantal exemplaren	
Naam	
Bedrijf	
Adres	
Postcode	
Plaats	
Telefoon	
E-mail	
Lid VSB/Komat	Ja / Nee

AANTAL	LEDEN/ DONATEURS*	NIET-LEDEN*
1	€ 60,-	€ 70,-
100	€ 55,-	€ 60,-
250	€ 51,-	€ 55,-
500	€ 48,-	€ 51,-
1000	€ 45,-	€ 48,-

* prijs per stuk en exclusief BTW en verzendkosten

Stuur uw ingevulde formulier naar:

Beta Media Groep
Veursestraatweg 104
2265 CG Leidschendam - Voorburg

Colofon

De doelstelling van de VSB is het verbeteren van de algehele maatschappelijke erkenning van het vakgebied 'Werken op hoogte'. Daarbij vervult de VSB een objectieve, gezaghebbende positie met betrekking tot de steigerbouw, het werken met arbeidsmiddelen ten behoeve van het werken op hoogte, betonbekistingen en ondersteuning. Hoog & Breed is een uitgave van de Vereniging van Steiger-, Hoogwerk- en Betonbekistingbedrijven (VSB). Alhoewel bij de samenstelling zorgvuldigheid wordt betracht, kan de uitgever niet verantwoordelijk worden gehouden voor de inhoud ervan. Exemplaren van of een abonnement op Hoog & Breed kunnen worden aangevraagd bij het secretariaat.

Secretariaat VSB
Postbus 190
2700 AD ZOETERMEER

Tel: 088 - 400 84 58
Fax: 088 - 400 84 01
E-mail: info@vsb-online.nl
Website: www.vsb-online.nl

Ing. P.J.H.M. Hecker
mevr. I. Roos

Redactie
P.J.H.M. Hecker
J. Hendriks
G. Hersevoort
Mevr. J.M. Nijmeijer-Bosch
N. van Ruitenburch
C.A. Suijkerbuijk

Redactie en productie
Beta Media Groep BV
Leidschendam-Voorburg